

Хувилбар-"А" Унших чадварыг сорих даалгаврын үнэлэх журам

№	Асуулт даалгавар	Зөв хариулт	оноо	Тайлбар
1	Үнэгүй тараадаг цаасыг ашиглахад ямар бэрхшээл гардаг вэ?	✓ Бэх нь уусаж нэвтрээд ар тал нь үзээрийн муухай болчихдог..	1 оноо	➤ Хариулт оновчгүй бол 0 оноо Жич: Зөв хариултыг өөрийн үгээр юм уу, өөр хэлбэрээр илэрхийлсэн бол зохих оноог тайлбар хэсэгт дурдсанчлан өгнө
2	1-р цогцолборт зохиогчийн эргэлзэж таамагласан үг хэллэгийг олж бичээрэй.	✓ Үнэ цэнгүй ч юу байх вэ? ✓ Мэдээж тэр цаасыг мөнгөөр л авдаг нь тодорхой	2 оноо	➤ Дурдсан санааг бүрэн гаргасан бол 2 оноо ➤ Аль нэгийг орхигдуулсан бол 1 оноо ➤ Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
3	Эрдэнэсүх ах зохиогчийг юу гэж зэмлэсэн бэ?	✓ Үнэгүй өгдөг гээд хайр гамгүй хандаж болохгүй ✓ Чи таван хуудсанд багтах юмыг арваад хуудсанд биччихлээ.	2 оноо	➤ Дурдсан санааг бүрэн гаргасан бол 2 оноо ➤ Аль нэгийг орхигдуулсан бол 1 оноо ➤ Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
4	Эхэд байгаа доорх үг хэллэгийн утгыг тайлбарла -хагасаар цалинжих /24-р мөр -асан / 25-р мөр / -ангижир /38-р мөр /	✓ хагасаар цалинжих:-албан ёсны цалингийн тал буюу 50%-иар тооцох ✓ асан:- урд өмнө нь байсан ✓ ангижир:- салах, хагацах	3 оноо	Хариулт тус бүр 1 онооны үнэлгээтэй. Хариулт товч оновчтой бол зохих оноог өгөх Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
5	Зохиогч, зэмлэгчийг юу гэж дүгнэсэн бэ?	✓ Шударга ✓ зөв сэтгэлтэй ✓ Бусдын эд зүйлийг хайрлаж чаддаг ✓ Жинхэнэ баян хүн	3 оноо	➤ Дурдсан санаанаас 3-ыг гаргасан бол 3 оноо ➤ 2-ыг гаргасан бол 2 оноо ➤ 1 санаа гаргасан бол 1 оноо Хариулт товч оновчтой бол зохих оноог өгөх Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
6	“...Энэ хүн бол жинхэнэ баян хүн байлаа” гэж дүгнэсний шалтгааныг 20-30 дугаар мөрнөөс олоод, 30-50 үгэнд багтаан тайлбарлан бичээрэй..	✓ Хямдхан юмыг хүртэл ариглаж гамнадаг. ✓ Ер нь түүний хувьд үнэ цэнгүй зүйл гэж байдаггүй. ✓ Бусдын халааснаас гарч буй бүхнийг үнэтэй гэж боддог	4 оноо	• Дурдсан шалтгааныг гарган тайлбарласан бол 4 оноо • 2 санааг гаргавал 3 оноо • 1 санааг гаргасан бол 2 оноо • Оновчгүй ч гэсэн бичих гэж оролдсон бол 1 оноо • шууд хуулсан, огт утга авцалдаагүй бичсэн бол 0 оноо Жич: дээрхээс өөр,дэмжиж болохуйц санаа байхыг үгүйсгэхгүй, тайлбарт дурдсан байдлаар тооцон дүгнээрэй

7	Монгол бичгээс кирил бичигт буулгаарай	Айл аймагт найртай, ах дүүд эвтэй, эрт босон орой унтаж, ажил үйлс бүтээ. Хов үг, уур хилэнг тэвч. Эцэг эхийг хүндэлж сургасан үгсийг хичээн дага.	5 оноо	✓ 2 хүртэлх үгээс бусдыг зөв уншсан бол 5 оноо ✓ 3-5 үгнээс бусдыг нь зөв уншсан бол 4 оноо ✓ 6-8 үгнээс бусдыг нь зөв уншсан бол 3 оноо ✓ 9-11 үгнээс бусдыг нь зөв уншсан бол 2 оноо ✓ 12-14 үгнээс бусдыг нь зөв уншвал 1 оноо ✓ 15 ба түүнээс илүү алдвал 0 оноо Зөв бичгийн алдаа тооцохгүй
---	--	--	--------	--

Жич: Хариултуудыг нэг өгүүлбэрээр, нэг тэмдэглэл дээр, нэг доор бичсэн зэргээс оноо хасахгүй
 Бутархай оноо өгөхгүй
 Даалгаврыг огт хийгээгүй бол тус бүрт нь Х (чагт)-аар тэмдэглэх

Бичих чадварыг сорьсон даалгаврын үнэлэх журам

Үнэлгээний шалгуур	Оноо	Үнэлгээний нарийвчлал
Сэдэв ба зорилго оноо 4	4	Бичих зорилгоо зөв ойлгож өөрийн санаагаа хангалттай түвшинд илэрхийлсэн
	3	Зорилгоо мэдэрч, агуулга сэдвийн хүрээнд санааг зохих түвшинд млэрхийлсэн
	2	Агуулга сэдвийн холбоо алдагдсан, санаа бүрхэг, зорилгоо дундаж хангасан
	1	Зорилгоо ойлгоогүй, зорилгоос хазайсан ч сэдэвтэй холбоотой нэг хоёр санаа илэрсэн
	0	Зорилгоо ойлгоогүй, өөр зүйл бичсэн
	х	Огт бичээгүй
Бүтэц оноо 3	3	Эхлэл, гол, төгсгөл нь тодорхой, цогцолборын заагийг ялган гаргасан, бүтцийн зөв уялдаатай
	2	Цогцолборын зааг ялгааг бага зэрэг алдагдуулсан ч бүтцэд нөлөөлөхөөргүй
	1	Эхийн бүтцийн аль нэг хэсгийн уялдаа алдагдсан,
	0	Бүтцийг тодорхойлох боломжгүй, бичвэр дутуу
	Х	Огт бичээгүй
Эшлэл баримт оноо 2	2	Жишээ баримт нь зорилго агуулгадаа нийцсэн, хүрэлцээтэй (олон баримттай), тохирсон байдал
	1	Эшлэл баримт маш бага, баталгаа дутуу
	0	Нийцгүй баримт хэрэглэсэн, ач холбогдолгүй
	Х	Огт бичээгүй

Бичлэгийн төрөл, хэлбэр 2 оноо	2	Өгөгдсөн бичлэгийн хэлбэр төрөлд нийцсэн
	1	Зарим үед зорилгоос хазайсан
	0	Өгөгдсөн бичлэгийн хэлбэр төрөлд нийцээгүй / тодорхойгүй/
	X	Огт бичээгүй
Үг сонголт, өгүүлбэрийн бүтэц, хэв шинж 2 оноо	2	Түгээмэл бус үг хэллэгийг оновчтой сонгон хэрэглэсэн байдал
	1	Үг хэллэгийн сонголт явцуу, нэг санааг олон давтсан
	0	Үг хэллэгийн сонголт оновчгүй
	X	Огт бичээгүй
Хэлзүйн найруулга 2 оноо	2	Хэлзүйн утгыг зөв хэлбэржүүлэн холбосон, 1-2 алдаа нь найруулгад нөлөөлөхгүй
	1	Хэлзүйн найруулгын алдаа ихтэй
	X	Огт бичээгүй
Үгийн тоо 1 оноо	1	Үгийн тоонд хүрсэн
	0	Үгийн тоо хүрээгүй
	X	Огт бичээгүй
Зөв бичгийн дүрэм 3 оноо	3	1-3 алдаатай
	2	4-7 үг алдаатай
	1	8-12
	0	13-аас дээш алдаатай
	X	Огт бичээгүй
Бичгийн хэв 1 оноо	1	Уншихад саадгүй
	0	Уншихад нэн түвэгтэй, гаргацгүй
	X	Огт бичээгүй

Хувилбар-"В" Унших чадварыг сорих даалгаврын үнэлэх журам

№	Асуулт даалгавар	Зөв хариулт	оноо	Тайлбар
1	Зохиогч шинэ танилаа толгой баячуулын нэгнийх нь гэргий болохыг яагаад мэддэггүй байсан бэ?	✓ Гэрээсээ цухуйдаггүй байсан болохоор	1 оноо	Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
2	Хоёрдугаар цогцолбороос зохиогч шинэ танилаа үл ойшоосон өнгө аясыг илэрхийлсэн үг хэллэгийг олоорой	✓ ...нэгнийх нь гэргий байж, хөөрхий ✓гар утсан дээрээ тэмдэглэчихсэн юм	2 оноо	➢ Дурдсан санааг бүрэн гаргасан бол 2 оноо ➢ Аль нэгийг орхигдуулсан бол 1 оноо Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
3	Шинэ танилаа хочлох болсон шалтгаан юу вэ?	✓ Түүний үгийн санд байдаг хамгийн түгээмэл үг бол “ахиад” ✓ “...ахиад өөр цүнх авах гэж байгаа, ирэх жилээс хар машин авах санаатай, хүзүү гарын арьсаа татуулах”гэсэн хариултыг бүтэн бичсэн хагасыг нь бичсэн зэргийг 1 зөв хариултанд тооцох	2 оноо	➢ Дурдсан санааг бүрэн гаргасан бол 2 оноо ➢ Аль нэгийг орхигдуулсан бол 1 оноо Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
4	Эхэд байгаа доорх үг хэллэгийн утгыг тайлбарла -цонхигор /14-р мөр/ -гар татдаггүй /15-р мөр/ -шалах /6-р мөр/	✓ Цонхигор: - хүний цагаан, цайвгар царай зүс ✓ Гар татдаггүй-харам сэтгэлгүй, өглөгч ✓ Шалах- салахгүй шаардах, нэхэх /шатарын "шалах"-ыг зөв хариултад тооцохгүй болно/	3 оноо	Хариулт тус бүр 1 онооны үнэлгээтэй. Хариулт товч оновчтой бол зохих оноог өгөх Хариулт оновчгүй бол 0 оноо
5	Зохиогч “Ахиад” эмэгтэйн нүднээс ямар дүгнэлт хийсэн бэ?	✓ Багадаа ядуу амьдралын туйлыг үзсэн ✓ Ядуу зүдүү байдлаасаа ичиж цөхөрдөг байсан ✓ Мөнгөтэй болж баяжсан ч үүрд мөнхөд өлсгөлөн ядуугаараа үлдэнэ	3 оноо	➢ Дурдсан санаанаас 3-ыг гаргасан бол 3 оноо ➢ 2-ыг гаргасан бол 2 оноо ➢ 1 санаа гаргасан бол 1 оноо Хариулт товч оновчтой бол зохих оноог өгөх Хариулт оновчгүй бол 0 оноо

Жич: Хариултуудыг нэг өгүүлбэрээр, нэг тэмдэглэл дээр, нэг доор бичсэн зэргээс оноо хасахгүй
Бутархай оноо өгөхгүй
Даалгаврыг огт хийгээгүй бол тус бүрт нь Х (чагт)-аар тэмдэглэх

6	“...Энэ хүн бол жинхэнэ ядуу хүн байлаа.” гэж дүгнэсний шалтгааныг 30-5 0 үгэнд тайлбарлан бичээрэй.	✓ Байгаадаа үл ханах сэтгэл ✓ Сэтгэлийн харанхуйгаас үүддэг шунал ✓ Магадгүй багадаа япуу зүдүү амьдралаар амьдарч түүндээ эмзэглэж явдаг..... байх	4 оноо	• Дурдсан шалтгааныг гарган тайлбарласан бол 4 оноо • 2 санааг гаргавал 3 оноо • 1 санааг гаргасан бол 2 оноо • Оновчгүй ч гэсэн бичих гэж оролдсон бол 1 оноо • шууд хуулсан, огт утга авцалдаагүй бичсэн бол 0 оноо Жич: дээрхээс өөр,дэмжиж болохуйц санаа байхыг үгүйсгэхгүй, тайлбарт дурдсан байдлаар тооцон дүгнээрэй
7	Монгол бичгээс кирил бичигт буулган бичээрэй	Хөвгүүд эцэг эхийг ачилж, ах дүү нарыг хүндэл. Өвгөд дээдсийн сургасныг үүрд дагаж яв. Бусдын хүүхдийг бүү шогло. Хичээн эрдмийг сайтар сур. Эрдэмт чадалт багшийг хүндэл.	5 оноо	✓ 2 хүртэлх үгээс бусдыг зөв уншсан бол 5 оноо ✓ 3-5 үгнээс бусдыг нь зөв уншсан бол 4 оноо ✓ 6-8 үгнээс бусдыг нь зөв уншсан бол 3 оноо ✓ 9-11 үгнээс бусдыг нь зөв уншсан бол 2 оноо ✓ 12-14 үгнээс бусдыг нь зөв уншвал 1 оноо ✓ 15 ба түүнээс илүү алдвал 0 оноо Зөв бичгийн алдаа тооцохгүй

Бичих чадварыг сорьсон даалгаврын үнэлэх журам

Үнэлгээний шалгуур	Оноо	Үнэлгээний нарийвчлал
Сэдэв ба зорилго оноо 4	4	Бичих зорилгоо зөв ойлгож өөрийн санаагаа хангалттай түвшинд илэрхийлсэн
	3	Зорилгоо мэдэрч, агуулга сэдвийн хүрээнд санааг зохих түвшинд млэрхийлсэн
	2	Агуулга сэдвийн холбоо алдагдсан, санаа бүрхэг, зорилгоо дундаж хангасан
	1	Зорилгоо ойлгоогүй, зорилгоос хазайсан ч сэдэвтэй холбоотой нэг хоёр санаа илэрсэн
	0	Зорилгоо ойлгоогүй, өөр зүйл бичсэн
	x	Огт бичээгүй
Бүтэц оноо 3	3	Эхлэл, гол, төгсгөл нь тодорхой, цогцолборын заагийг ялган гаргасан, бүтцийн зөв уялдаатай
	2	Цогцолборын зааг ялгааг бага зэрэг алдагдуулсан ч бүтцэд нөлөөлөхөөргүй
	1	Эхийн бүтцийн аль нэг хэсгийн уялдаа алдагдсан,
	0	Бүтцийг тодорхойлох боломжгүй, бичвэр дутуу
	X	Огт бичээгүй
Эшлэл баримт оноо 2	2	Жишээ баримт нь зорилго агуулгадаа нийцсэн, хүрэлцээтэй (олон баримттай), тохирсон байдал
	1	Эшлэл баримт маш бага, баталгаа дутуу

	0	Нийцгүй баримт хэрэглэсэн, ач холбогдолгүй
	X	Огт бичээгүй
Бичлэгийн төрөл, хэлбэр 2 оноо	2	Өгөгдсөн бичлэгийн хэлбэр төрөлд нийцсэн
	1	Зарим үед зорилгоос хазайсан
	0	Өгөгдсөн бичлэгийн хэлбэр төрөлд нийцээгүй / тодорхойгүй/
	X	Огт бичээгүй
Үг сонголт, өгүүлбэрийн бүтэц, хэв шинж 2 оноо	2	Түгээмэл бус үг хэллэгийг оновчтой сонгон хэрэглэсэн байдал
	1	Үг хэллэгийн сонголт явцуу, нэг санааг олон давтсан
	0	Үг хэллэгийн сонголт оновчгүй
	X	Огт бичээгүй
Хэлзүйн найруулга 2 оноо	2	Хэлзүйн утгыг зөв хэлбэржүүлэн холбосон, 1-2 алдаа нь найруулгад нөлөөлөхгүй
	1	Хэлзүйн найруулгын алдаа ихтэй
	X	Огт бичээгүй
Үгийн тоо 1 оноо	1	Үгийн тоонд хүрсэн
	0	Үгийн тоо хүрээгүй
	X	Огт бичээгүй
Зөв бичгийн дүрэм 3 оноо	3	1-3 алдаатай
	2	4-7 үг алдаатай
	1	8-12
	0	13-аас дээш алдаатай
	X	Огт бичээгүй
Бичгийн хэв 1 оноо	1	Уншихад саадгүй
	0	Уншихад нэн түвэгтэй, гаргацгүй
	X	Огт бичээгүй